

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.173.2026
Warszawa, 08 kwietnia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **15814** Pana Posła Tadeusza Woźniaka
w sprawie reorganizacji systemu resocjalizacji i likwidacji placówek resocjalizacyjnych.

Ad 1

Minister Sprawiedliwości jest organem prowadzącym okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich i w takim zakresie analizuje potrzeby i podejmuje kluczowe decyzje.

Kwestie związane z przyszłością placówek oraz oceną potrzeby ich funkcjonowania, w kontekście zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc w tego rodzaju placówkach, pozostają w wyłącznej decyzji Ministra, nierozdzielnie wynikającej z liczby orzekanych przez sądy środków wychowawczych, poprawczych i tymczasowych.

W ramach bieżącego nadzoru Ministra Sprawiedliwości, monitorowane są potrzeby w zakresie liczby miejsc w poszczególnych typach placówek. W sytuacji konieczności utworzenia kolejnego okręgowego ośrodka wychowawczego, podejmowana jest decyzja o przekształceniu zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich w okręgowy ośrodek wychowawczy.

W okresie od stycznia 2024 r. do marca 2026 r., Minister Sprawiedliwości podjął decyzję jedynie o likwidacji Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy.

Ad 2

Decyzja o zniesieniu Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy podyktowana była koniecznością racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. W związku z widoczną od kilku lat tendencją spadkową wykorzystania miejsc w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, co wynika bezpośrednio z coraz mniejszej liczby spraw poprawczych rozpoznawanych przez sądy rodzinne oraz rzadziej wydawanych postanowień o zastosowaniu środka tymczasowego, jakim jest umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich, a także w oparciu o zgromadzoną w trakcie sprawowanego nadzoru nad zakładami dla nieletnich wiedzę, przy uwzględnieniu wysokości kosztów ponoszonych na utrzymanie jednego wychowanka w placówce, podjęto decyzję reorganizacji sieci zakładów dla nieletnich poprzez zmniejszenie liczby działających placówek.

W 2024 r. średnie wykorzystanie miejsc w zakładach poprawczych wynosiło jedynie 36%, a w schroniskach dla nieletnich – 34%, natomiast w 2025 r. w zakładach wynosiło jedynie 30%, a w schroniskach – 31%.

Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Świdnicy od 24 marca 2022 r. nie prowadził działalności resocjalizacyjnej, pełniąc funkcję tymczasowego miejsca zakwaterowania obywateli Ukrainy, w tym dzieci i osób starszych, w porozumieniu z Gminą Miastem Świdnica. W tym czasie do placówki nie byli kierowani nieletni, co było wynikiem zawieszenia działalności regulaminowej zakładu i schroniska.

W okresie poprzedzającym zawieszenie działalności regulaminowej placówki, średni stan ewidencyjny wychowanków Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy wynosił:

- w 2020 r. - 13,62;

- w 2021 r. - 11,63
- w 2022 (do dnia 24 marca) – 3,4 nieletnich,

przy limicie 96 miejsc.

Na przestrzeni ostatnich 4 lat koszty utrzymania placówki w Świdnicy znacząco rosły. Ogólny koszt funkcjonowania zakładu i schroniska obejmował wszystkie wydatki związane z utrzymaniem infrastruktury placówki, mediami oraz zatrudnieniem pracowników, co stanowi 75-80% wszystkich wydatków. Kadra pedagogiczna zapewniała realizację zadań wychowawczych i edukacyjnych na poziomie organizacyjnym dwóch grup wychowawczych w internacie oraz trzech oddziałów szkolnych, mimo że od marca 2022 r. zakład i schronisko pełnił jedynie funkcję zakwaterowania obywateli Ukrainy.

Koszt funkcjonowania placówki w Świdnicy w latach 2024 - 2025 przekroczył 10 mln złotych.

Ad 3

Ministerstwo Sprawiedliwości w swoich analizach odwołuje się do danych dostępnych w sprawozdaniach statystycznych tj. MS-S16/18 SPRAWOZDANIE w sprawach rodzinnych i nieletnich, z których wynika, że stosowanie środka poprawczego bez zawieszenia na przestrzeni ostatnich lat spada: w 2010 r. – 409, w 2015 r. – 210, w 2018 r. – 115, w 2020 r. – 100, w 2022 r. – 95, w 2023 r. – 45, w 2024 – 45, a w 2025 r. – 47. Powyższe dane wskazują na tendencję spadkową stosowania przez sądy rodzinne izolacyjnych środków wychowawczych oraz środka poprawczego. Wymusza to potrzebę dostosowania placówek do nowych wyzwań wychowawczych i organizacyjnych, a także poszukiwania innowacyjnych form pracy z nieletnimi, w szczególności z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych lub szkodliwie ich używających. Praca oparta jest na współczesnej wiedzy nauk społecznych (psychologii, psychiatrii, pedagogiki, kryminologii) z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb nieletniego. Ważnym narzędziem w pracy pedagoga resocjalizacyjnego są szkolenia i kursy specjalistyczne oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie działań profilaktycznych.

Ad 4

W aktualnej sytuacji wynikającej z niskiej liczby nieletnich kierowanych do zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich przez sądy rodzinne, brak jest uzasadnienia dla twierdzenia, że funkcjonujące placówki będą znacząco obciążone, co może wpłynąć negatywnie na jakość prowadzonych oddziaływań wychowawczych.

Potrzeby w zakresie miejsc w ww. placówkach są zabezpieczone w 11 zakładach poprawczych oraz 6 schroniskach dla nieletnich. Ogółem zapewnionych jest 618 miejsc, w tym 418 w zakładach oraz 200 w schroniskach. W okręgowych ośrodkach wychowawczych utworzonych zostało 903 miejsca w 16 placówkach. Aktualnie zakłady dla nieletnich dysponują 677 wolnymi miejscami.

Każde skierowanie nieletniego do placówki resocjalizacyjnej jest przedmiotem wnikliwej analizy zespołu ds. kierowania nieletnich do zakładów dla nieletnich, który przy wskazywaniu placówki bierze pod uwagę szereg kryteriów dotyczących m.in. liczby wolnych miejsc w ośrodku, zakładzie, schronisku, odległość od miejsca zamieszkania nieletniego, poziomu edukacyjnego czy stanu zdrowia nieletniego, a także oferty resocjalizacyjnej.

Ad 5

Minister Sprawiedliwości, dostrzegając potrzebę podjęcia prac nad zmianą przepisów dotyczących postępowania w sprawach nieletnich, powołał Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw Nieletnich, którego zadaniem jest m.in. prowadzenie analizy obowiązujących przepisów w zakresie prawa nieletnich i przedstawianie propozycji działań legislacyjnych w tym obszarze, a także analizowanie praktycznego działania regulacji prawnych co do nieletnich i wypracowanie nowych rozwiązań. Aktualnie przygotowywana jest zmiana ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*, która spowoduje, że działania podejmowane wobec nieletnich dopuszczających się czynów karalnych lub wykazujących demoralizację, będą bardziej skuteczne. Przygotowywane przepisy kładą nacisk na wychowywanie i zapewnienie specjalistycznej pomocy psychoterapeutycznej oraz społeczną readaptację.

Zaprojektowano założenia systemu wychowawczego opartego na wielodyscyplinarnym podejściu do nieletniego w procesie resocjalizacji, w wyniku którego nieletni ma szansę, aby stać się samodzielną, uspołecznioną i pozytywnie aktywną osobą. Działania te pozwolą na odejście od modelu retrybutywnego oddziaływania wobec nieletniego na rzecz wychowania opartego na metodycznie zaplanowanych oddziaływaniach, inicjujących jego rozwój osobowy i społeczny.

W projektowanych przepisach uwzględniono również rozwiązanie problematycznych kwestii m.in. związanych z kierowaniem nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych, a także możliwościami stosowania środka leczniczego.

Ad 6

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi stałą współpracę ze stroną społeczną w drodze wymiany korespondencji i wyrażania stanowisk w poruszanych przez związki zawodowe sprawach. Ministerstwo pozostaje otwarte na dialog i konstruktywne współdziałanie z organizacjami związkowymi. Wszystkie zgłaszane przez nie postulaty są analizowane i brane pod uwagę w toku prac nad rozwiązaniami dotyczącymi systemu resocjalizacji nieletnich.

W ramach sprawowanego nadzoru prowadzone są analizy i badania w zakresie funkcjonowania i organizacji okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, które prezentowane są kadrze kierowniczej tych placówek podczas narad i konferencji. Ewentualne propozycje reorganizacji sieci zakładów dla nieletnich powstają w oparciu o wyniki prac badawczych oraz zdiagnozowanych potrzeb w wykonania orzeczeń sądów rodzinnych.

Ad 7

Ministerstwo nie prowadzi długofalowej polityki mającej na celu likwidację placówek resocjalizacyjnych. W ramach nadzoru Ministra Sprawiedliwości analizowane są m.in. nakłady finansowe związane z funkcjonowaniem okręgowych ośrodków wychowawczych,

zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Proces instytucjonalnego wychowania i resocjalizacji nieletnich jest systemem kosztownym dla budżetu państwa. Jednak sam fakt wysokich kosztów utrzymania wychowanka w placówce nie jest determinantą zamknięcia placówki.

Likwidacja placówek resocjalizacyjnych generuje doraźne oszczędności budżetowe, ale w perspektywie wieloletniej obciąża finanse publiczne znacznie wyższymi kosztami pośrednimi w innych obszarach takich jak: bezpieczeństwo społeczne, pomoc społeczną, opieka medyczna, czy więziennictwo.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart

Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/